

Tomukartasto

- mitalitaiteen olemuksesta

Tomukartasto

- mitalitaiteen olemuksesta

Lahden ammattikorkeakoulu
Muotoiluinstituutti
Muotoilun koulutusohjelma
Taideteollinen suuntautumisvaihtoehto
Korumuotoilun pääaine
Opinnäytetyö AMK
Kevät 2017
Elias Sormanen
Ohjaavat opettajat: Mika Heinonen ja Heli Kauhanen
Opponentti: Nana Åsten

Tiivistelmä

Tämä opinnäytetyö käsittelee mitalia taide-esineenä, sen käyttämiä ilmaisun keinoja ja erityispiirteitä. Tutkimustyö on tapahtunut pääasiassa käytännön taiteellisen työskentelyn ja sen kautta muodostetun analyysin keinoin. Tarkoituksena on välittää kuva syvämietteisestä, monipuolisesta taidemuodosta sekä avartaa lukijan käsitystä mitalitaiteesta.

Opinnäytetyön perustan muodostavat sen puitteissa valmistetut mitalit. Niiden toteutuksessa on hyödynnetty mitalitaiteen perinteisiä keinoja yhdistettynä vapaasiin materiaalivalintoihin ja tuoreeseen ikonografiaan.

Lähteinä on käytetty mitalitaidetta käsitteleviä kirjoja, artikkeleita ja julkaisuja.

Avainsanat: mitali, taidemitali, mitalitaide, nykymitali

Abstract

This thesis focuses on the medal as an art object, the specific characteristics of the medal and the means of expression employed by it. The research has been conducted mainly through practical artistic work and by analyzing the insights gained in this manner. The purpose is to pass on a picture of a contemplative and versatile art form, as well as to broaden the reader's understanding of medallic art.

The basis of the thesis is formed by the collection of art medals created as a part of it. The traditional means of medallic art have been used in their conception, combined with unrestricted material choices and fresh iconography.

The references used have been books, articles and publications on medallic art.

Key words: medal, art medal, medallic art, contemporary art medal

Sisällysluettelo

Johdanto	5	Lopuksi	35
1. Metallinen historiankirjoitus		Lähdeluettelo	
1.1 Antiikin perintö	6	Painetut lähteet	36
1.2 Valtiovallan äänitorvena	7	Kuvalähteet	37
1.3 Muotokielen vapautuminen	8		
1.4 Kohti vapaata taidemitalia	9		
1. Portaat hämärään	10-15		
3. Tomukartasto	16-17		
3.1 Luonnostelua	18		
3.2 Lähtö	19-21		
3.3 Kuluma	22-25		
3.4 Ecce Homo	26-28		
3.5 Autioma	29-31		
3.6 Sykli	32-34		

Johdanto

Tarkoitukseni on ennen kaikkea selvittää mitalitaiteen olemusta sen ulkoisia tunnuspiirteitä syvemmillä tasolla. Katalogeja historiallisista mitaleista sekä mitalitaiteen historiaa käsitteleviä kirjoja on kohtalaisen runsaasti saatavilla, mutta syvempään pohdikeluun menevä aineisto on oman kokemukseni mukaan harvassa.

Minua kuitenkin kiinnosti etupäässä mitali vapaan taiteellisen ilmaisun välineenä. Niinpä olin pakotettu kysymään itseltäni, mikä tekee taideteoksesta mitalin. Miten mitalitaide eroaa muista kuvataiteen lajeista? Vaikuttaako mitalin erikoinen ulkomuoto oleellisesti sen taiteelliseen sisältöön? Miten nämä kaksi ovat vuorovaikutuksessa? Näihin kysymyksiin pyrin näillä sivuilla vastaamaan.

Kaipaamani kirjallisen aineiston ollessa niukkaa ja hajanaista katsoin paremmaksi turvautua käytännön kokemuksen mukanaan tuomaan tietoon, kuin lähteä metsästäämään virvatulia. Opinnäytetyöni pääpaino on sitä varten toteuttamissani taidemitaleissa ja niiden valmistamisen pohjalta syntyneessä esseemuotoisessa

pohdinnassa. Tarkoituksena on, että esitettyjä yleisellä tasolla liikkuvia ajatuksia tarkennetaan ja tuodaan konkreettiselle tasolle varsinaisia teoksia esittelevässä osiossa. Valitsemani lähestymistapa on kaunokirjallinen ja pohdiskeleva, ja esitän kirjoituksissani väitteitä, joita en pysty lähdeaineiston puuttumisen vuoksi perustelemaan. Esittämäni ajatukset pohjautuvat mitalitaiteen historian tuntemiselle, eri vuosisatojen ja lukuisten taiteilijoiden mitalituotantoon tutustumiselle sekä oman luovan prosessini kautta saavutetulle ymmärrykselle. Mukana on kuitenkin myös lähdekirjallisuuteen pohjaava osio mitalitaiteen historiasta siltä osin, kuin olen katsonut sen tarpeelliseksi esittämäni kokonaisuuden kannalta.

En voi väittää, että opinnäytetyöni kaikilta osin täyttäisi tieteellisen tutkimuksen kriteerit. Toivon kuitenkin onnistuvani käyttämieni keinojen avulla tarjoamaan mitalitaiteesta kuvan, joka on paitsi totuudenmukainen, myös kiinnostava.

1. Metallinen historiankirjoitus

1.1 Antiikin perinnöstä uuteen yksilöllisyyteen

Mitalitaiteen kaukaisimmat juuret ovat antiikin rahoissa. Kreikan kaupunkivaltiot ja Rooman keisarit lyöttivät pronssisia, hopeisia ja kultaisia maksuvälineitä, joihin hallitsijan piirteiden lisäksi painettiin hänen virallisia toimiaan selvittäviä kuvia. Aikana ennen nykyisenkaltaisia joukkoviestimiä oli näiden rahojen propaganda-arvo huomattava. Keskiajalla tämä tyyli kuvata merkkihenkilöitä metalliin säilyi kultaseppien valmistamissa sineteissä ja medaljongeissa.

Varsinaisen mitalitaiteen syntymä sijoittuu kuitenkin 1400-luvulle, renessanssin aikaan, jolloin virinnyt kiinnostus antiikin kulttuuriin ja ihmisen ainutkertaisuutta korostanut humanismi johtivat suuriin muutoksiin eurooppalaisessa taiteessa. Mitali kehittyi ensin Italiassa yksittäistä henkilöä tai tapahtumaa kuvaavaksi muistoesineeksi. (Voionmaa & Voionmaa 1964, 11.) Uusi yksilöllisyyden arvostus merkitsi mitalitaiteessa kuvattavan henkilön piirteiden herkkää, realistista kuvausta, mikä yhdisti sen ajan muotokuvamaalaukseen. Renessanssin henkilömitalit antavatkin usein varsin luotettavana pidetyn kuvan yksittäisten merkkihenkilöiden

Antonio Pisano (Pisanello), "Johannes VIII Palaeologos" 1438-39
Byzantin keisaria kuvaava henkilömitali

<http://www.wga.hu/art/p/pisanel/2medals/2medals.jpg>

ulkonäöstä. (Passi 1988, 8.)

Ensimmäisenä varsinaisen taidemitalin luoja pidetään yleisesti Antonio Pisanoa eli Pisanelloa. Hänen vuosina 1438-39 valmistamansa, bysantilaisten keisari Johannes VIII Palaeologosta kuvaava mitali sisälsi jo ne muodot, jotka meidän päiviimme saakka ovat henkilömitaleissa säilyneet samanlaisina: henkilön muotokuvan esittävä puoli eli *averssi*, henkilön persoonaa valottava symbolistinen tai allegorinen puoli eli *reverssi*, sekä teksti eli *legenda*. (Passi 1988, 8.)

1.2. Valtiovallan äänitorvena

Euroopan ruhtinain lujittaessa valta-alueitaan yhä tiiviimmin hallituiksi valtioiksi ja kilpaillessaan keskenään maanosan hegemoniasta 1500-1700-luvuilla valjastettiin mitalitaide muiden käytössä olevien keinojen ohella hallitsijoiden propagandavälineeksi. Tärkeistä valtiollisista tapauksista, kuten ulkomaisista neuvotteluista, taisteluvoitoista ja rakennusprojekteista teetettiin mitaleja jaettavaksi merkittäville ulkomaisille lähettiläille ja oman maan korkea-arvoisille. Mitalitaiteesta käytetty nimitys "metallinen historiankirjoitus" on perua näiltä ajoilta, ja sillä viitataan usein erityisesti Ludwig XIV:n Ranskan valtion tarpeita palveleviin mitaleihin. Pienen kokonsa ja monistettavuutensa vuoksi mitali sopi jaettavaksi maalauksia ja veistoksia paremmin, ja materiaalina käytetty kestävä pronssi takasi kunnian hetkien säilyvän muistoissa pitkään. (Passi 1988, 10.)

Ranskan esimerkkiä jäljiteltiin useimmissa Euroopan valtakunnissa, mutta sen luoma tyyli kohtasi myös vastustusta sille vihamielisissä maissa. (Passi 1988, 10.)

1700-luvulla mitali oli etupäässä otettu valtion ja sen

*Roettier ja Molart, "Ludwig XIV" 1672
Hollantilaisten vastaisten sodanvalmistelujen muistomitali*

virallisten instituutioiden palvelukseen, ja tämä johti tiukkoihin akateemisiin sääntöihin siitä, mitä oli sallittua kuvata ja millä tavalla. Renessanssin herkan ihmiskuvauksen tilalle astui jäykkä mahtipontisuus. (Passi 1988, 10.) Kun mitalien valmistaminen lisäksi ajautui yhä enemmän käsityöläisten alaisuuteen valamisen korvaututtua suurelta osin meistillä lyömisellä alkoi taiteilijoiden mielenkiinto taiteenlajeja kohtaan hälvetä. (Voionmaa 1964, 12-13.)

1.3 Muotokielen vapautuminen

Taiteilijat kuitenkin kiinnostuivat mitaleista uudelleen 1800-luvulla. Romantiikan innoittamina kokeiltiin mitalitaiteessa jälleen realistista, yksilöllistä ihmiskuvausta valmiin, ihannoidun ja kaavamaisen kuvaston sijaan. Samalla yleistyi jälleen mitalien valmistaminen valamalla, sillä valutekniikka mahdollisti lyömistä paremmin pehmeäilmeisen, elävännäköisen pinnan toteuttamisen. (Passi 1988, 11-12.)

1800-luvulla Eurooppa teollistui voimakkaasti. Tämän kehityksen matkaansaattamat taloudelliset, yhteiskunnalliset ja kulttuuriset muutokset vaativat kehittämään uutta muotokieltä, joka paremmin kuvaisi uudenlaista maailmankuvaa. Vanhan ajan pölyttyneet symbolit eivät enää riittäneet. Mitaleiden ristinä säilyi kuitenkin pitkään edelliseltä vuosisadalta periytynyt jäykkä, teatraalinen juhlavuus. (Voionmaa 1964, 14-15.) (Passi 1988, 12-13.)

Vuosisadan loppupuolelta ensimmäiseen maailmansotaan saakka vaikuttivat myös modernin taiteen tyyliuunnat huomattavasti mitaleissa käytettyyn tyyliin sekä niiden

Karl Goetz, "Code Napoleon" 1920
Ranskan vastainen propagandamitali

käsittelemiin aiheisiin. Ranskassa impressionismi innosti mitaleissakin tavoittelemaan hetkellisyyden tuntua ja maalauksellista ilmettä, johon kuului pyrkimys tavoittaa kuvaan lankeava valo pintastruktuurin keinoin. Saksalaisessa mitalituotannossa taas vaikutti selkeämmin ekspressionismi, jonka vaikutus näkyi erityisen vahvana ensimmäisen maailmansodan aikaisissa mitaleissa. Tämänkaltaiset virtaukset johtivat mitalitaiteessa sisällön ja käytetyn ikonografian vapautumiseen aiemmista, tiukoista normeista. (Passi 1988, 12-13.)

1.4 Kohti vapaata taidemitalia

1900-luvulla yleistyi niin sanottu vapaa taidemitali, jossa taiteilija jonkun yksityisen tai julkisen tilauksen sijaan pyrkii mitalin keinoin toteuttamaan omaa taiteellista visiotaan. Toisen maailmansodan jälkeiset kokeilut kuvataiteissa ovat vaikuttaneet myös mitalitaiteeseen. (Voionmaa 1964, 15.)

Meidän päiviimme jatkuneena tämä ilmiö on johtanut monien raja-aitojen kaatumiseen. Mitali ei enää itsestäänselvästi ole pyöreä, litteä tai metallinen, vaan monenlaiset aihe-, muoto- ja materiaalikokeilut ovat johtaneet sen ajoittain hyvinkin kauas alkuperästään. (Suominen 2014, 11-13.) Vaikka tilaustyönä edelleen valmistetaan myös henkilö- ja tapahtumamitaleja, näyttäisi mitalitaiteen pääpaino toisen maailmansodan jälkeen siirtyneen kohti vapaata taiteellista ilmaisua. (Voionmaa 1964, 15-16.)

*Nikolai Bogomil, "URBI 2" 2006
Vapaa taidemitali*

2. Portaat hämärään

“Mutta sen minä käsitän paljon paremmin - joskin hyvin hämärästi - että jokaisen taideteoksen, joka tahtoo yltää mahdollisimman suureen täydellisyyteen, on äärettömän uutterasti ja kärsivällisesti heti valmistumishetkestään saakka laskeuduttava vuosituhantiseen hämärään, palattava, mikäli mahdollista, ikimuistoiseen yöhön jossa asuvat kuolleet tulevat tunnistamaan itsensä tässä teoksessa.”

- Jean Genet, *Giacometin ateljeessa*

Aikana, jolloin vain fyysiseltä kooltaan suuret ja taiteen tekemisen totuttuja tapoja mullistamaan pyrkivät teokset nähdään merkityksellisinä, tuntuu taidemitalin ottaminen ilmaisumuodoksi kuin valinnalta jäädä pimeään kellariin leikittelemään menneiden aikojen pölyttyneillä jäänteillä. Antiikkiselta kalskahtava toteutustapa näyttää erityisen takaperoiselta, kun samaan aikaan pyrkimyksenä on aiheiltaan sekä sisällöltään rikas ja puhutteleva kuvasto.

Taiteen maailmassa puhuttujen kielten joukossa antaa mitalitaide helposti itsestään vähäisen vaikutelman. Ilmeisten lainasanojensa ja rakenteellisten samankaltaisuuksien vuoksi sitä on totuttu pitämään kuvanveiston heiveröisempänä murteena, kuolevana puheenpartena, jonka reservaatistaan ilmoille saama kuiskaus kuuluu korkeintaan akateemikkojen kelmeisiin korviin. Yksittäiset, alkuperästään irrotetut ilmaisut elävät kuitenkin yllättävän vahvaa ja arkeen juurtunutta elämää, mutta vain harvoin saa peruskoulun hiihtokilpailujen mitali asiaan vihkiytymättömän pohtimaan tätä sinänsä erikoista esinettä syvemmältä, selvittämään sen etymologiaa. Näin tehdessään huomaisi ennakkoluuloton tutkija kuitenkin, että kyseessä on murteen sijasta elävä, ilmaisuvoimainen ja

omalaatuinen kieli.

Minä en ole kielitieteilijä, vaan intohimoinen sanojen ja sanomisten rakastaja. Tieteellistä luokittelua sen enempää kuin valmista kielioppiakaan ette sen vuoksi tule näiltä sivuilta löytämään, enkä katso sellaisten olevan tarpeellisia mitalitaiteeseen tutustuttaessa. Mielenkiintoista ja ymmärrystä lisäävää on sen sijaan käsitys tämän kielen luonteenpiirteistä, sukulaisuuksista ja historiasta, sillä nämä ovat asioita, jotka eivät karsinoi ja kahlitse, vaan lisäävät ymmärrystä ja toimivat siten uusien oivallusten ensimmäisinä porrasaskelmina.

Mitalitaiteella on, kuten sanottua ilmeiset yhteydet kuvanveistoon: kummankin taidetyypin piirissä ollaan perinteisesti tekemisissä kolmiulotteisen muodon ja siten tilan kanssa. Mitalin tekeminen ei kuitenkaan ole vain kuvanveistoa pienessä koossa. Mitalin sukulaiskieliin kuuluu myös kuvallinen kerronta, jonka teknisiä ja sisällöllisiä keinoja mitalitaide ilmaisussaan hyödyntää. Tämä käy ilmi sekä mitalin koossa ja muodossa, että siinä äänilajissa, jossa se meitä haluaa puhutella.

Taidemitali on perinteisesti kämmeneen sopiva, litteä esine. Vaikka sen kuten kaikkien muidenkin taideteosten lainalaisuuksissa on vuosisatojen kuluessa tapahtunut rajujakin laajennuspyrkimyksiä on mitalin perinteinen muoto pitänyt pintansa aina meidän päiviimme asti. Hahmotellessaan ideaansa pienelle alalle on taiteilijan hallittava sommittelun kaltaiset kuvan tekemisen tekniset osa-alueet. Lisäksi on ymmärrettävä ihmiskunnan muistiin taltioitua kuva-aineistoa, siihen kätkeytyviä merkityksiä sekä eri kuvien taustaa. Vanhastaan on mitalin sanoma ilmaistu allegorian, symbolien ja metaforan kautta. Nämä keinot taitamalla on mahdollista ymmärtää vanhaa, ja mikä tärkeämpää, luoda uutta ja omaperäistä kuvastoa. Kuvakieli ja sen rinnastuminen kielelliseen ilmaisuun on myös tärkeä yhdysside niinkin keskenään vierailta tuntuvien ilmiöiden kuin mitalitaiteen ja runouden välillä.

Mitalilla on yhteys runouteen hyvin konkreettisesti jo siksi, että mitaliin on vanhastaan kuulunut teksti eli legenda, mutta hienovaraisempikin kytkös on olemassa. Aivan kuten runossa, nousee mitalissa keskeiseksi ilmaisun tiiveys. Sanottava on osattava asettaa rajattuihin puitteisiin, vaikka tarkasta

runomitasta ei olisikaan kysymys. Suurin runoilija ei myöskään ole se, joka sieviten riimittelee, vaan tähän arvoon ylittääkseen on osattava pukea viestinsä hahmoon, jonka ulkomuoto sulautuu erottamattomaksi osaksi sen ydintä. Mitalin toisiaan tukevat, vuorotellen esiin pääsevät puolet toimivat hieman kuin runon säkeet, tai runon sisäänrakennettu yllättävä vertaus. Runon ja mitalin tyyli voikin sitten heilahdella herkästä lyyrisyydestä raivokkaaseen polemiikkiin, yhteiskunnalliseen kannanottoon ja surrealistiseen alitajunnan luotaamiseen.

Mitalitaide jakaa siis useita piirteitä muiden taiteenlajien kanssa, mutta entä sen omat, erityiset ansiot? Miksi tehdä taidemitalia eikä metallista sarjakuvaa tai veistoksen muotoon puettua visuaalista runoa? Aikamme yleisenä pyrintönä näyttäisi olevan kaikkien raja-aitojen murskaaminen, eikä ilmaisua ohjaavia tai rajoittavia puitteita katsota hyvällä. Ajatus keskittymisen ja harjaantumisen kautta saavutetusta oivaltamisesta ja selkeästä näkemyksestä ei tunnu istuvan nykytaiteen eetokseen, ja nykytaiteilijan arkkityyppi onkin lähempänä projektinjohtajaa kuin vuosikautia

valitsemansa materiaalin läpikotaiselle oppimiselle omistautuvaa etsijää. Silti kurinalaisuudessa voi piillä suurimman ilmaisuvapauden siemen. Raamit pakottavat eliminoimaan ideoista epäoleellisen, haastavat ajattelemaan tuoreesti. Kukaan ei myöskään koskaan solahda täysin niiden sisään, vaan muokkaa valmista astiaa aina hieman henkensä muotoiseksi. Paitsi että sisältö muokkaa muotoa, vaikuttaa muoto omalla luonteellaan sisällön kehittymiseen. Parhaimmassa tapauksessa valitun ilmaisukanavan rajoitteet hiovat alkuperäisen idean loistoon, joka ilman niitä ei olisi mahdollinen. Taiteilijan ja hänen taiteenlajinsa välinen vuorovaikutus on silloin keskustelua sanan parhaassa mahdollisessa merkityksessä.

Mitalin kohdalla näihin hedelmällisiin rajoituksiin kuuluu ilmeisimpänä kahden puoliskon välinen suhde. Koska molempia ei näe samanaikaisesti, tuo tämä piirre taidemitalille sen aineellisen olemuksen lisäksi selvän ajallisen ulottuvuuden.

Taidemitalin puoliskot muodostavat ajallisen jatkumon. Lukuunottamatta näyttelytilanteita, joissa samaa mitalia on asetettu näytteille useampi kappale ei puoliskoja ole tarkoitus

nähdä samanaikaisesti. Ne seuraavat toisiaan kuin kirjan sivut tai sarjakuvan ruudut. Toisin kuin lineaarisuuteen perustuva kertomus mitali kuitenkin menettää tehoaan, mikäli sen sisältö supistuu kahden toisiaan seuraavan kuvan mittaiseksi. Tämän ehkäisemiseksi onnistuneen taidemitalin toteuttamisessa on pyrittävä puoliskojen tasa-arvoisuuteen.

Voisi kenties kuvitella, että harmonia ja tasapaino johtaisivat staattisuuteen joka tappaa minkä tahansa taideteoksen hengen. Taidemitalissa tasapaino on kuitenkin edellytys jatkuvuudelle. Kummankin puolen kuvat ruokkivat toisiaan, avaten kokonaisuudesta uusia tulkintoja ja rohkaisten katselijaa kääntämään mitalin ympäri vielä kerran. Syntyy syklinen tarkastelutapa.

Tätä jatkuvuuden kierrettä ei kuitenkaan ole helppoa saavuttaa. Idea mitalia varten syntyy helposti yhden väkevän kuvan muodossa, ja tämä kuva näyttäytyy usein itsessään täydeltä kokonaisuudelta. Tasapainottavaa ja tasa-arvoista paria on silloin vaikea keksiä, se on ikään kuin liikaa, häiriö alkuperäisen kuvan eheydessä.

Piirtämisen sijaan olen tällöin havainnut hyväksi luonnostella kirjoittaen. Joskus siitäkään ei ole apua. Tällöin on turvauduttava vapaaseen tekemiseen, toisin sanoen lähdettävä leikkimään tekeillä olevalla teoksella ja luotettava pidäkkeettömän assosioinnin kantavan yli luovuuden tielle kasaantuneiden esteiden. Intuitiivisuus on toki oleellista muissakin kuvataiteen lajeissa, mutta mitalitaiteessa kahden kokonaisuuden kytkös, eräänlainen symbioosi, korostuu. Vapaat ja moniulotteiset rinnastukset ovat paras keino torjua latteus sekä tympeä julistaminen, nuo metaforan ja symbolin kintereillä alati ravaavat pedot. Propagandan sisältö tyhjenee kerrasta, mutta taide uudistuu katsojan silmissä alati.

Mitalitaiteen suurimpiin ansioihin kuuluu mielestäni sen kurinalaisuus, sitoutuminen tiettyyn muotoon. Sen ominaispiirteistä kaksipuolisuus on sitkeimmin pitänyt puoliaan halki vuosisatojen, samoin on perinteisin mitalin valmistamiseen käytetty materiaali, pronssi yhä selvästi laajassa käytössä. Antiikin rahoista, mitalin alkuperäisistä innoittajista juontuva pyöreä muoto on tosin jättänyt tilaa moninaisille kokeiluille, mutta yhä sekin puolustaa paikkaansa myös puhtaasti taiteelliseen ilmaisuun tähtäävissä

teoksissa.

Ankaruus ei ole itseisarvo. Mitalitaiteessa sen ansiokkuus piilee siinä, mitä se mahdollistaa: Vakiintunut muoto on koeteltu ja huippuunsa hioutunut ilmaisun työkalu. Se luo raamit, joiden sisällä kuitenkin vallitsee rajoittamaton vapaus sisällön suhteen. Aina se kuitenkin jättää oman merkkinsä tapaan käsitellä teoksen aihetta.

Myös taidemitalin parissa on kuitenkin tehty ja tehdään edelleen kokeiluja, jotka suuresti poikkeavat totutuista materiaali- ja muotovalinnoista. Usein tällaiset kokeellisemmat teokset luopuvat kaikista mitalin ulkoisista tunnuspiirteistä, kämmeneen sopivaa kokoa lukuunottamatta, eikä lopputulos välttämättä eroa pienoisveistoksesta tai korutaiteesta muutoin kuin taiteilijan aikeen kautta. Voidaan ajatella, että teos on mitali, jos tekijä sen sellaiseksi on tarkoittanut. Tällaiset mitalit usein irtautuvat taiteentekemisen tavasta, jossa teos ulkoisilla muodoillaan, joko figuratiivisilla tai abstrakteilla esittää jotain. Ne pikemminkin synnyttävät yllättäviä miellelyhtymiä materiaalivalinnoillaan, viittaavat toisiin teoksiin tai kulttuurimuotoihin ja

saavuttavat merkityksensä asettumalla assosiaatioiden ja intertekstuaalisten viittausten verkoston yhdeksi solmukohdaksi. Menetelmä eroaa selvästi perinteisestä kuvakerronnasta, vaikkei teholtaan välttämättä jää tästä tippaakaan jälkeen.

Niin tarpeellista ja näkökulmia avartavaa kuin tällainen tutkimustyö onkin, on siinä vaarana heittää menemään täysin käyttökelpoinen työkalu, mikäli rajojen rikkominen muuttuu itsetarkoitukseksi. Mitalitaiteeseen liittyviä julkaisuja ja internet-sivustoja selaillen nousee kuitenkin nopeasti esille se, miten sopuisasti mitalin perinteinen muoto ja villimmät kokeilut elävät rinnakain. Onpa näkynyt esimerkkejä näiden lähestymistapojen yhdistymisestäkin, jolloin säilyvät taidemitalin ainutlaatuisesta muodosta juontuvat vahvuudet, mutta näihin yhdistyvät nykytaiteesta kumpuavat keinot muodostaa merkityksiä viitausten ja materiaalivalintojen kautta. Parhaimmillaan on lopputuloksena entistä rikkaampi ja monimuotoisempi taiteellisen ilmaisun kanava.

Taidemitali sisältää oman tilansa. Tällä en tarkoita sitä ilmiselvää totuutta, että aineellinen esine täyttää maailmassa tietyn, itsensä kokoisen alan. Puhun taideteoksen merkitykselle välttämättömästä tilasta, puitteista, jotka se

tarvitsee kyetäkseen meitä puhuttelemaan. Tätä kautta tarkoitan myös sitä toisen todellisuuden tilaa, johon se meidät siirtää, sen omaa, sisäisen totuuden tilaa. Veistos ja installaatio tarvitsevat sijoitusympäristönsä, taidekoru kantajansa ja reliefi taustan. Mitali ei vaadi näistä mitään. Siinä ovat läsnä samanaikaisesti materiaalin kouriintuntuva aineellisuus ja estetiikka, sekä välittömästi ympäristöstään vapaa taiteellinen idea. Se todella on kämmenen kokoinen avaruus.

3. Tomukartasto

Minä näytän sinulle ahdistuksen kourallisessa tomua.

- T.S. Eliot, *Autio maa*

Tämän opinnäytetyön puitteissa valmistamani taidemitalien sarjan lähtökohtana on yksinkertaisesti ollut taidemuodon ominaispiirteiden kartoittaminen. Kunkin teoksen olen toteuttanut niin sanottuna vapaana taidemitalina. Tällä ilmaisulla tarkoitetaan taiteilijan omasta mielenkiinnosta kumpuavan lähtöajatuksen ilmaisemista mitalin keinoin, vastapainoksi kenties paremmin tunnetulle tavalle valmistuttaa mitali muistuttamaan jostain tapahtumasta tai henkilöstä.

Erillistä kattoteemaa tai aihetta en ole teoksilleni valinnut, vaan mielenkiintoni on ollut puhtaasti mitalin käsitteellistäminen. Ohjenuoranani olen pitänyt mitalin kaksipuolisuutta, koska siitä oman käsitykseni mukaan suurimmalta osin juontuu sen omalaatuisuus. Muuten olen suonut itselleni täyden vapauden. Materiaaleista ja valmistustekniikoista olen päätenyt valitsemaan ne, jotka joko ovat tuntuneet kulloiseenkin johtoajatuksen tarkoituksenmukaisimmilta, tai ovat omalla olemuksellaan antaneet ja ruokkineet ideoita valmista teosta varten. Joissakin mitaleissa olen pitäytynyt pyöreässä muodossa tai matalassa reliefipinnassa, toisissa sekä rikkonut perinteisen muodon

että turvautunut lähes täysin mitalin pinnasta irtautuvaan kolmiulotteisuuteen. Valintani eivät ole noudattaneet mitään systemaattista kaavaa, vaikka minulla aloittaessani oli etenkin materiaalien osalta valmiiksi mielessäni muutama, joiden soveltamista taidemitaliin halusin kokeilla. Näitä olivat muun muassa puu, keramiikka, luu, pakotettu kupari ja ruostutettu teräs. Kokeiluissa ja valinnoissani toimin välillä hyvinkin impulsiivisesti, mutta tähän päivään mennessä olen huomannut tällaisen intuitiivisen menettelyn tuottavan kohdallani huomattavasti parempia tuloksia kuin etukäteen asetettujen rajojen myötäileminen.

Alkusyäkysinä kullekin teokselle ovat toimineet vaihtelevat tunnetilat ja ajatukset. Näistä jotkut ovat suoran kantaaottavia, osa symbolisia, toiset henkisiä ja pari täysin alitajunnan armoilla kelluvan surrealistisia. Ne ovat saapuneet vaihtelevasti päivin ja öin, unien maailmassa tai valveillaolon kirkkaina hetkinä. Suurin osa on ilmestynyt eteeni kuvina, ja piirtämisen keinoin olen niitä lähtenyt luonnostelemaan. Osa on syntynyt sanallisesti, lyhyiden runojen pohjalta, ja näiden kanssa

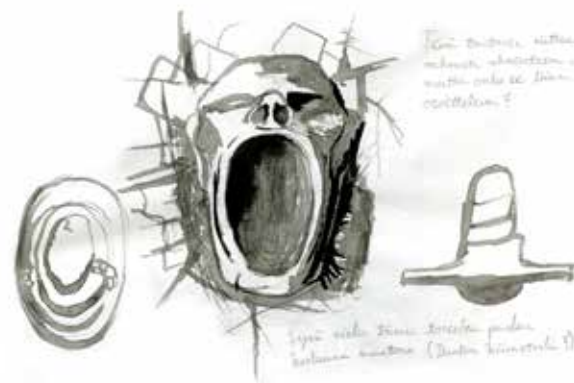
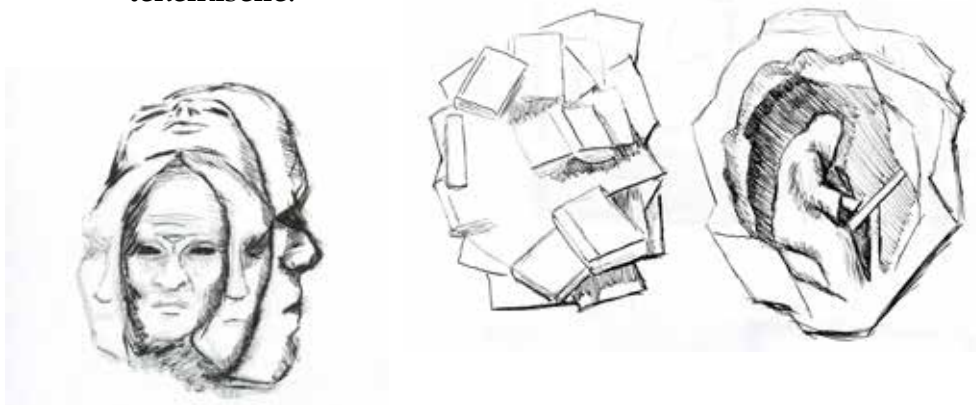
olen välistä ajautunut melkoiseen kiipeliin. Nämä ovat usein siirtyneet suoraan materiaaliin ja muotoutuneet isolta osalta vailla minun hallintaani, välillä väkivaltaisenkin tuntuisesti. Kaikkia teoksia yhdistää kuitenkin esittävä kuvakieli. Tässä olen pysynyt hyvin lähellä perinteistä mitalitaidetta, silloinkin kun mukaani suodattuneet aiheet ja valikoidut materiaalit ovat siitä poikenneet.

Lopulta tämä kokoelma ei esittele tietynlaista, yhtenäistä lähestymistapaa maailmaan, vaikka se yhden tekijän kautta toteutuneena väistämättä kantaa mukanaan merkkejä omasta elämäkatsomuksestani. Nämä teokset valaisevat mitalitaiteen olemusta ja sen suomia monipuolisia ilmaisumahdollisuuksia. Uskon niiden tarkastelulla olevan merkitystä paitsi mitalitaiteesta kiinnostuneille, myös muita kuvataiteen muotoja harjoittaville. Erityisesti korutaiteilijat saavat toivoakseni virikkeitä käyttämistäni materiaaleista, kenties myös taidemitalin muodosta ja sen käyttämistä keinoista. Etenkin kaksipuolisuuden idean sisältämän potentiaalin oivaltamisen katson mahdollistavan aivan uuden tason käyttönoton, esimerkiksi rintakoruja ja riipuksia suunniteltaessa.

3.1 Luonnostelua

Ennen yhtenkään yksittäiseen ideaan tarttumista tein joukoittain nopeita, ekspressiivisiä luonnoksia. Tarkoitukseni oli luoda itselleni työskentelyni pohjaksi laaja alustavien suunnitelmien aineisto, joiden pohjalta jalostaa ideoitani eteenpäin. Näissä luonnoksissa pyrin pitämään vireillä mitalin kaksipuolisuutta, mutta taltioin myös mahdollisimman hyvin itseäni esteettisesti tai sisällöllisesti kiinnostavia kuvia. Turvauduin pääasiassa ruokokynään pitääkseni työskentelyni nopeana ja välttääkseni turhaa silottelua.

Käytännössä kaikki ideani syntyvät esittävinä kuvina, ja oma luomistyöni pohjautuu lähes aina figuratiivisen kuvan tekemiselle.

3.2 Lähtö

Mitalia valmistaessani työstin mielessäni kuolemaan, katoavaisuuteen ja ihmisen jälkeensä jättämiin merkkeihin liittyviä ajatuksia. Elämän päättyminen on universaali aihe. Se on realiteetti, joka syntymästä asti yhdistää kaikkia ihmisiä, ja joka meistä kunkin elämässä käy todeksi syvästi henkilökohtaisella, väärentämättömällä ja jäljentämättömällä intensiteetillä. Kuoleamalla sinänsä ei kenties ole kasvoja, mutta yksittäisen ihmisen kokemuksissa se yhdistyy jo menehtyneiden tai kohti loppuaan käyvien läheisten piirteisiin. Ihmisen katoavaisuus on ikivanha tema, mutta jokainen joutuu sen omalla kohdallaan kohtaamaan ja käsittelemään, ja siksi se pysyy ikuisesti tuoreena. Sikäli kuin taiteen tehtävänä on käsitellä ihmisenä olemista, ei kuolema käsittääkseni voi koskaan olla loppuunkaluttu aihe. Omalla kohdallani sen teki ajankohtaiseksi oma isoisäni.

Vuosikausia kestänyt sairaus on siinä määrin murtautunut isoisäni terveyden, että hän on jo kuin puoliksi lähtenyt tästä maailmasta. Tilanne on ollut tämä jo hyvän aikaa, ja koko suku on siihen tottunut. Silti vääjäämättä etenevä kuihtuminen kiteytyi aivan uudella voimalla näyssä, joka

minua kohtasi vierailullani isovanhempieni kotiin. Nukkuvan isoisän hauraat, luurankomaisiksi laihtuneet kasvot, jotka tuntuvat suorastaan silmien edessä hitaasti vaipuvan tomuun. Tutut kasvot, joiden kulmilla kuitenkin voi jo aistia kuoleman läsnäolon. Ympärillä talo, joka joka nurkassaan kantaa jälkiä nukkujan ennen niin uutterista käsistä.

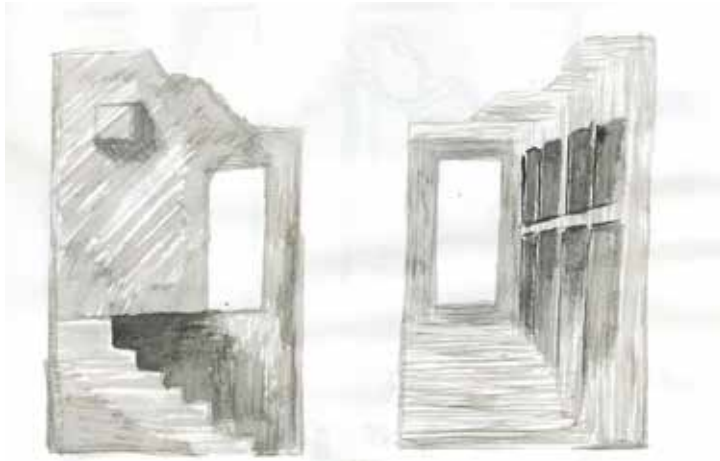
Tuosta näystä muodostui mielessäni kuva, joka oli mitalin lähtökohta: Korkokuvana metalliin toteutetut kasvot, jotka näyttävät hitaasti liukenevan osaksi taustaa. Punsseliipakotuksen valitseminen toteutustavaksi ei ollut ainoastaan tekninen seikka, vaan valmistusmenetelmänä sillä oli suora merkitys teoksen sisältöön. Tämä käy ilmi mitalin kaksipuolisuudessa. Toisella puolella taustasta nouseva muoto kuvastaa ihmisen fyysistä, hajoavaa olomuotoa, kääntöpuolella korkokuvan negatiivi ilmentää aineellisesta irtaantuvaa henkeä. Myös metalliin pakotettu kädenjälki toimii samalla periaatteella, vaikka sen tapauksessa puolien merkitykset on käännetty pääläelleen: Ruumista kuvaavalla puolella on negatiivina toteutettu kädenjälki, joka toisella puolella korkokuvana toimii vainajan ojennettuna kätenä, viimeisenä kosketuksena elävään maailmaan.

Valmis teos kuvaa yhtäältä ihmisen maailmaan jättämää

aineellista jälkeä, joka useimmiten on hänen omaa maallista olemustaan pitkäikäisempi. Toisaalta se asettaa tuon häviävän tomumajan yhdyssiteeksi maailman ja yksittäistä ihmistä suuremman todellisuuden tason välille.

3.3 Kuluma

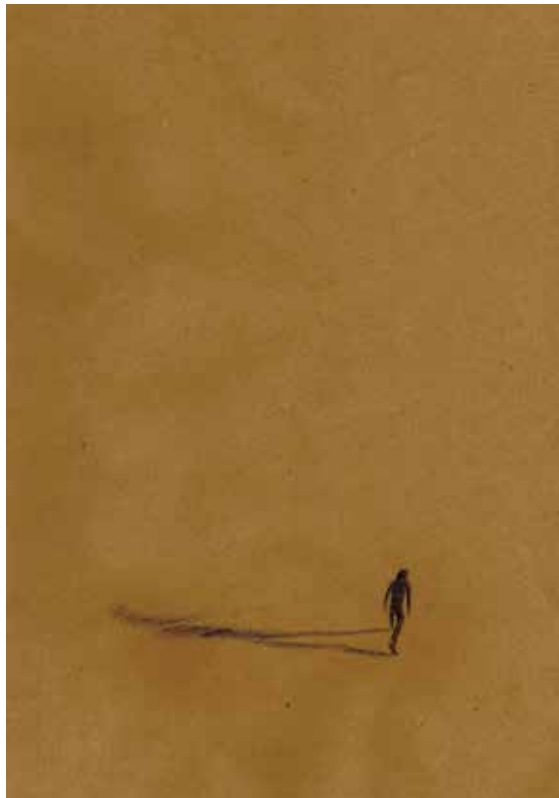
*valo luotaa lattiaa ja minä kartoitan:
lankkujen uurteet ja raot, kuluma
niin monta kohtaa, jossa olimme mennä
vikaan.*

*aukiot ja aidatut pihat
todistavat virheitämme.
se ei voinut olla enempää kuin tämä,
ei parempaa*

*istun kaiken keskellä
kuin lonnaista vangittu kuningas*

*toivon:
ei enempää, ei parempaa*

antakaa vain jäädä sikseen

Mitalin alkupiste oli materiaalissa. Kauniisti ruostunut, paksu teräslevy kiinnitti huomioni, ja aloin nähdä valmiiksi ajan kaluamaan materiaaliin sisältyvät mahdollisuudet. Aivan samanlaista olemassa olevien merkitysten kudelmalla kuin sisältyy valmisesineisiin sillä ei ole, mutta sen olemuksesta huokuu kuitenkin hienovaraisia vihjeitä toisista asiayhteyksistä. Sen luomaa vaikutusta voisi kenties verrata äänensävyyn tai kehonkieleen, kun taas valmisesine on artikuloitu lause tai pikemminkin sitaatti.

Tässä tapauksessa jyrkässä, ruosteen syövyttämä ja patinoima materiaali toi vahvasti mieleen arkkitehtuurin. Levynkappaleiden kasaaminen päällekkäin synnytti syvyysvaikutelman, jossa oli jotain kulissimaista - dramatiikkaa ja korostettua epätodellisuuden tuntua. Teos lähtikin rakentumaan vahvan tunnelman ja vihjausten pohjalta. Sommittelulla leikkimisen tuloksena syntyi ajan patinoimaa, hiljaista interiööriä esittävä kuva, jonka elementit johtavat katsetta kohti mitalin läpäisevää tyhjää oviaukkoa. Viimeksimainitusta muodostui mitalin puolia yhdistävä elementti.

Mitalin läpäisevä aukko toimii luontevana ylläkkeenä kääntää esille teoksen toinen puoli, ottaa selvää mihin

se johtaa. Vetäessään katseen sisäänsä yhdeltä puolelta se samalla toimii luontaisena pisteenä, josta aloittaa vastakkaisen puolen tarkastelu.

Ruosteenvärjäämä pinta johti mieleeni aution, korventuneen maan, jossa aukeava suorakulmion muotoinen aukko merkitsee auki romahtanutta kuilua tai tuhoutuneen talon perustuksia. Mitalin kääntäminen sai tämän mittakaavanvaihdoksen kautta ikään kuin elokuvan eri kohtauksia rytmittävän leikkauksen luonteen. Mitättömän pieni ihmishahmo lähellä teoksen reunaa luo tälle puoliskolle mittakaavan ja liikkeen tuntua. Samalla sen läsnäolo alleviivaa inhimillisen läsnäolon puutetta toisella puolella, ja vaikei puoliskoiden yhteyttä pidä ajatella liian konkreettisessa mielessä - kokoluokka esimerkiksi ei ole yhtenäinen, eikä hahmo välttämättä ole ryöminyt esiin vastapuolella kuvatusta rakennuksesta - muodostuu tästä ihmishahmosta avaintekijä mahdollisille tulkinnoille. Onko hän jättänyt nimettömän katastrofin tuhoaman kotinsa ja pyrkii nyt eheämmille seuduille? Edustaako yhtäällä kuvattu sisätila toivetta suojasta, jota kohti hän pyrkii? Valosta pimeään laskeutuvat portaat voi myös nähdä portaina Tuonelaan ja ihmishahmon Orfeuksen kaltaisena hahmona, joka on joutunut jättämään

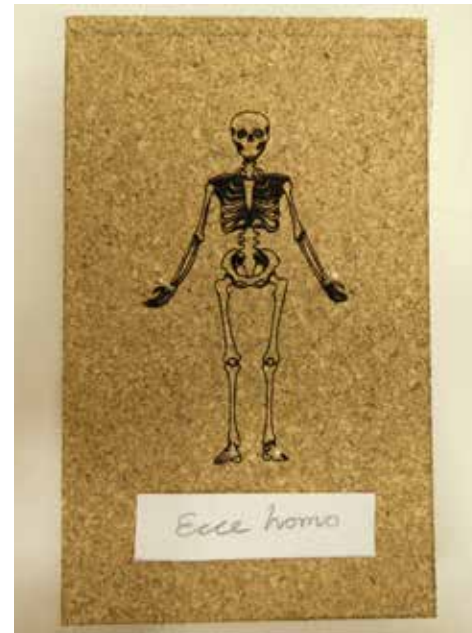
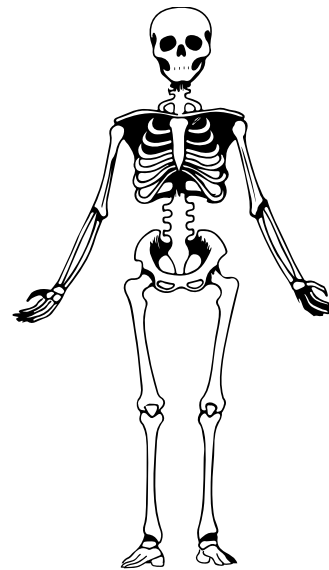
taakseen kaikki haaveidensa rippeet.
Pidän teosta onnistuneena siksi, että yksikään edellä
esityistä vaihtoehtoista ei ole virallisesti oikea tulkinta.
Ne eivät myöskään sulje toisiaan pois. Näin puhtaasti
materiaalilla leikittelystä voi nousta sisältörikas mitali.

3.4 Ecce Homo

Innoitus tämän teoksen taustalla oli selvästi laadultaan runollinen. Tarkoitan tällä ennen kaikkea pyrkimystä tuoreisiin, yllättäviin rinnastuksiin ja mielikuviin, puhumista symboliikan välityksellä. Tällä kertaa ennen kuvaa ilmestyi kaivattu, väkevä yhteys odottamattomien asioiden välillä, ja sen ympärille valikoituivat keinot sen saattamiseksi aineelliseen muotoon.

Pyhänjäänökset, ikonit... Harvinaisuutensa vuoksi arvostettu ihmisolento, säilötty kuin hyönteinen. Keräilijän huolellisuudella alustalle järjestelmä ruumis, levitetty ja kiinnitetty, nimilaputettu, neuloilla ristiinnaulittu. Ecce homo. Eivätkä lempeät peri maata, vaan torakat.

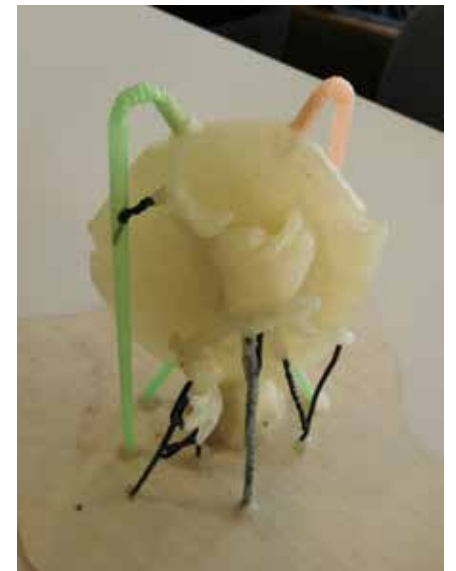
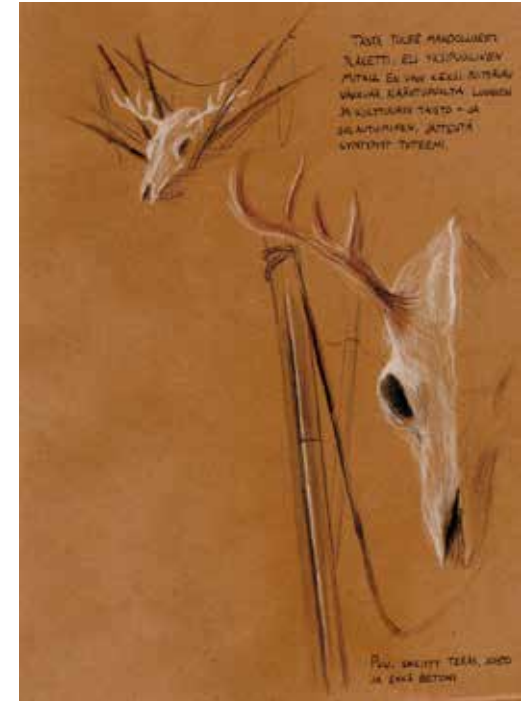
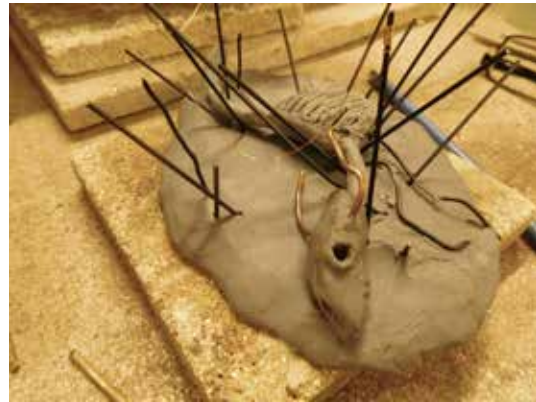
Luuranko on ensin piirretty käsin, sen jälkeen vektoroitu Adobe Illustrator - ohjelmassa ja poltettu laserkaivertimella korkkilevyille. Käytin korkkia, sillä se toi vahvasti mieleeni hyönteiskokoelmissa käytetyn taustalevyn.

3.5 Autioma

Voimakas kuva-aihe yhdistyi tässä mitalissa varsin suorasukaiseen kannanottoon. Luurangon asteelle lahonnut hirven raato, jonka asennosta vielä on luettavissa viimeisen kuolinkamppailun epätoivoinen rynnistys asettuu vastinpariksi keskelle modernin tietoteknologian muodostamaan autiomaahan uupunutta ihmisruumista. Staattisuus ja dynaamisuus, elinvoima ja hidas surkastuminen asettuvat vastakkain, vaikka kuolema on molemmilta puolilta pysäyttänyt liikkeen.

Alkuun teoksen kantava idea vaikutti liiankin yksipuoliselta, vanhalta ihmisen ja luonnon vastakkainasettelulta. Pidempi tarkastelu paljastaa siitä kuitenkin uusia puolia. Kumpikaan puolisko ei esimerkiksi osoita, että ihminen olisi syyllinen luonnossa tapahtuneeseen kuolemaan, vaikka tuokin taso mitalista löytyy. Elektroniikkateollisuudesta aiheutuva jäte on kuitenkin jo maailmanlaajuisesti vakava uhka. Suoraa, vastaansanomaton yhteyttä sen ja luontokappaleen tuhoutumisen välillä ei mitalissa kuitenkaan ole, vaikka ihminen ja luonto esiintyvätkin toisilleen vastakkaisina elementteinä. Kuoleman syytä oleellisempi on se, mitä kalmot kertovat sitä edeltäneestä elämästä.

Tästä muodostui kokoelman selkeiden veistoksellinen mitali. Tähän vaikutti paitsi molempien puoliskojen toteuttaminen selvästi taustastaan irtautuvina muotoina, myös teoksen pienestä koostaan henkimä monumentaalisuus. Kämmenten kokoisenakin mitalin esittämä tila tuntuu jatkuvan, tukahduttavan suurena, autiona. Tämä on ainut perinteisin menetelmin, toisin sanoen pronssivaluna toteuttamani mitali. Paitsi että valumallin muovailu mahdollisti parhaiten tavoitellun plastisen esitystavan tuo valun jäljiltä käsittelemättömän pronssin palanut, rouheaa patina teokselle juuri oikean, kuluneen ilmeen.

Mitali valmistettiin perinteisesti valamalla, merkitsemään yleisen tietoisuuden muistiin tärkeäksi koettu tapahtuma. Tämän mitalin merkitsemää tapahtumaa kuvaamaan ja samalla saatesanoiksi sopii parhaiten lainaus T.S. Eliotin runosta Ontot miehet: "Näin päättyy maailma/ Näin päättyy maailma/ Näin päättyy maailma/ Ei paukahtaa vaan kitisten."

3.6 Sykli

Luonnon ja teknologian rinnastaminen ja toisiinsa sulautuminen muodostui tämän mitalin kantavaksi teemaksi. Kaatuneen puun yli reunan kurkottavat oksat muuttuvat toisella puolella juuriksi, jotka luikertelevat sisään suuren, venttiiliä muistuttavan aparaatin aukkoihin. Toisella puolen ne nousevat esiin tuulienkaadon vieressä ammottavasta reiästä, joka johtaa alas aparaatin nieluun. Vuorovaikutus kahden toisilleen vastakkaisiksi mielletyn elementin välillä saa teoksessa monitulkintaisen luonteen. Luonnon ja teknologian voi yhtä hyvin nähdä sodassa kuin symbioosissa, eikä tässä tapauksessa ole selvää, kumpi on primus motor, voitolla. Tukahduttavatko juuret konetta syleilyllään vai raastaako kone juuria ravinnokseen? Vai toimivatko molemmat yhdessä luodakseen jotain suurempaa, turvatakseen molempien jatkuvuuden? Sama ambivalenssi on läsnä mitalin toisella puolella. Reiästä puskevan verson voi nähdä uudistuvan elämän voitonan. Näkymän voi kuitenkin tulkita myös luonnon alistumisena tekniikalle, jolloin kuolleesta puustakin tulee vain yksi teollisesti korvattava varaosa. Pyrkimykseni oli, ettei teos itsessään selkeästi suosisi yhtä näkökantaa. Tämä mitali venyttää itselleni asettamaa kaksipuolisuuden

vaatimusta, sillä vaikka molemmat puoliskot toimivat itsenäisinä kuvina, ne myös selkeästi tunkevat toistensa alueille ja asuttavat ikäänkuin samaa aineellista todellisuutta. Katson teoksen kuitenkin onnistuneen mitalina. Kaksipuolisuuden hämärtyminen ei riko syklistä tarkastelutapaa, vaan pikemminkin ruokkii sitä: Puun oksien, juurien ja koneen sisuksista nousevan verson muodostamaa linjaa seuraa katse kuin Moebiuksen nauhaa, katkeamattomana. Sitä paitsi, mikäpä vahvistaisi sääntöä paremmin kuin yksittäinen poikkeaminen siitä?

Mitali sai alkusysäyksen siitä kiintymyksestä, jota tunnen puita kohtaan. Ne kiinnostavat minua esteettisesti ja yksittäisinä suuren verkoston osina. Leuodoilla säillä kuljen mieluusti niitä piirtämässä, ja alkusysäyksen tälle teokselle antoikin voimakkaana kokemani näky suuresta tuulienkaadosta. Hengellisesti on ihmisellä aina ollut tärkeä suhde puihin, uhrilehtojen palvojista puunhalaajiin, ja puiden sukulaisiksi ovat useat kulttuurit ihmisen mieltäneetkin. Samalla ne edustavat jotain meitä suurempaa, ne kelpaavat koko luonnon kuvaksi. Näihin seikkoihin nojaa omassa mielessäni tämän mitalin teho.

Lopuksi

Opinnäytetyössäni nojasin suurimmalta osin konkretiaan, mitalien valmistamiseen. Vaikka etupäässä internetistä löytämieni taidemitalien joukossa oli myös vanhoja kaavoja rikkovia esimerkkejä, koostui ylivoimaisesti suurin osa perinteisistä pronssiin valetuista, kaksipuolisista esineistä. Aluksi tämä sai epäilemään aihevalintani mielekkyyttä, mutta ennen pitkää aloin nähdä tilanteen ikään kuin neitseellisenä maaperänä.

Kaikkia elättelemiäni ideoita en opinnäytetyöni puitteissa ehtinyt toteuttaa. Olisi useita materiaaliin, teemoihin ja mitalitaiteen piirteisiin liittyviä mahdollisuuksia, joihin syventyä vähintään toisen opinnäytetyön verran. Tämä lienee väistämätöntä, kun yritetään sovittaa yhteen hedelmällinen aihe ja rajallinen opintokokonaisuus. Toisaalta se auttaa viitoittamaan työskentelyäni eteenpäin.

Onnistuneen mitalin luominen osoittautui paljon odotettua vaativammaksi. Mitä enemmän tein töitä sovittaakseni omat ideani mitalin muotoon, sitä paremmin ymmärsin, miksi mitalitaiteen olennaisimmat piirteet ovat niin sitkeästi pitäneet pintansa. Se myös opetti huomattavaa nöyryyttä. Tajusin olevani tekemisissä kuvataiteen ilmiön kanssa, joka historian kulussa oli kehittynyt huippuunsa.

Uhrasin paljon vaivaa ja ajattelua jokaiseen teokseeni. Tavoittelin alunperin huomattavasti useampaa teosta, kuin mihin nyt ylsin, mutta lopulta en nähnyt mitään mieltä pakottaa ulos määrää laadun kustannuksella. Katson valmistuneen kokoelman lunastaneen sille asettamani tavoitteet. Itselle asettamani rajoite pitäytyä mitalin kaksipuolisuudessa pakotti muuten hyvin vapaan suunnitteluni kurinalaisiin raameihin, joita saan kiittää kirjoitusteni sisällön muodostavista oivalluksista. Ennen varsinaisen työn aloittamista olin kuvitellut ravistelevani mitalitaiteen rajoja huomattavasti rajummin. Kuvainraastamisen sijaan päädyin kuitenkin rakentamaan valmista perustaa hyödyntäen. Uskon tällä menetelmällä päässeeni huomattavasti pidemmälle.

Matkani tämän opinnäytetyön parissa vahvisti päätöstäni jatkaa taiteen poluilla. Mitalitaide tulee jatkossakin säilymään ilmaisukeinoini repertuaarissa. Hyödyntäen kaikkea tämän opinnäytetyön puitteissa oppimaani olen nyt entistä halukkaampi jatkamaan ensimmäisen yksityisen taidenäyttelyni valmistelemista. Sen näyttelyn toteutan mitalin keinoin.

Lähteet

Painetut lähteet

Voionmaa, J., Voionmaa, L. 1964. Suomen Mitalitaidetta. Suomalaisen Kirjallisuuden Kirjapaino Oy: Helsinki

Passi, L. 1988. Katsaus mitalitaiteeseen. Teoksessa Passi, L. (toim.) Suomalaista mitalitaidetta. Tampereen taidemuseo, 8-24: Tampere

Valkonen, A. 1990. Taidetta molemmat puolet. Suomen Mitalitaiteen Kilta: Helsinki

Suominen, T. 2014. Tiivistunnelmainen mitalinäyttely Sofiassa. Teoksessa Järvinen, O., Suominen, T., Talasmäki, H. (toim.) Mitalitaiteen vuosikirja 2014. Suomen Mitalitaiteen Kilta, 9-16: Helsinki.

Talvio, T. 2007. Mitalit ja mitalitaide. Museovirasto: Helsinki

Genet, J. 1987. Giacomettin ateljeessa. Taide: Helsinki

Eliot, T.S. 1949. Autio maa: neljä kvartetia ja muita runoja. Otava: Helsinki

Kuvalähteet

Kansikuva:

<http://iat.inks3.s3.amazonaws.com/NK257100000001A.JPG>

<http://www.wga.hu/art/p/pisanell/2medals/palaeol.jpg>

<https://nomosag.com/source/images/auctions/5/image00068.jpg>

<http://www.coinworld.com/content/dam/cw/news/2016/December/120516/starting-a-medal-collection/Goetz-Napoleon-Medal.jpg>

http://www.bogomil-nikolov.artmedal.net/BN_2005_2006/medals/URBI_%202.html

Kuvat valmiista teoksista ovat Suvi Tupolan ottamia.

Muut valokuvat ja piirrokset tekijän omia.